

สรุปการประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขาย
สินค้าระหว่างประเทศและการมีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ ห้องวินัส

โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น ถนนวิภาวดีรังสิต หลักสี่ กรุงเทพฯ

ความเป็นมาของการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศและการมีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ

การประชุมในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีบัญชาให้ส่งเรื่องที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการให้มีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศและร่างพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ พ.ศ. ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อส่งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายรับไปพิจารณาและตรวจร่างกฎหมายและหากเห็นสมควรให้มีกฎหมายนี้ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการศึกษาความเป็นในการตรากฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว และได้ปรับปรุงร่างในเบื้องต้นให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)) เสนอคณะกรรมการพัฒนากฎหมายแล้วและคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพิ่มเติมสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณาในรายละเอียด ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือถึงกระทรวงยุติธรรมเพื่อสอบถามความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการมีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศและการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CISG รวมทั้งเชิญผู้แทนกระทรวงยุติธรรมเข้าร่วมในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้จัดการประชุมและมีความเห็นว่า การพิจารณาว่าสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและสมควรเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CISG หรือไม่ จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงสภาพปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยว่าการไม่มีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ผู้ประกอบธุรกิจและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีข้อขัดข้องประการใดและมีปัญหาในการดำเนินการทางศาลอย่างไร รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากมีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ และการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CISG ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีให้ได้ข้อยุติในทางนโยบายต่อไป จึงได้มีหนังสือสอบถามข้อมูลและความเห็นในประเด็นข้างต้นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๙ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานศาลยุติธรรม สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย

จากการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๙ หน่วยงานนั้น หน่วยงานส่วนใหญ่จะมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ประเทศไทยสมควรที่จะพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CISG และมีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศเพื่อบริหารการตามอนุสัญญา CISG เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับกับการทำสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศเป็นการเฉพาะ จึงบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการซื้อขายซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปที่ใช้บังคับกับสัญญาซื้อขายไม่ว่าจะทำในประเทศไทยหรือในต่างประเทศ ทำให้คู่สัญญาฝ่ายต่างประเทศที่ไม่คุ้นเคยกับกฎหมายไทยและมีอำนาจต่อรองมากกว่ามักไม่ใช้กฎหมายไทยบังคับกับสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ โดยจะกำหนดให้ใช้

หลักกฎหมายที่เป็นหลักสากล เช่น อนุสัญญา CISG หรือกฎหมายของต่างประเทศที่ตนมีความคุ้นเคยส่งผลให้ คู่สัญญาฝ่ายไทยเกิดความเสียเปรียบในการดำเนินธุรกิจเพราะไม่สามารถใช้กฎหมายไทยกำกับดูแลผลประโยชน์ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายไทยได้ และส่งผลให้อำนาจศาลไทยลดลงเพราะไม่สามารถนำกฎหมายไทยมาปรับใช้ได้ แต่จะต้องปรับใช้อนุสัญญา CISG หรือกฎหมายต่างประเทศตามที่คู่สัญญาระบุไว้ในสัญญาโดยการนำสืบและ พิสูจน์ข้อกฎหมายดังกล่าวให้ปรากฏแก่ศาล การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CISG และมีกฎหมายเฉพาะในเรื่องดังกล่าว จะทำให้ประเทศไทยมีกฎหมายที่มีบทบัญญัติเหมาะสมต่อการปรับใช้กับสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ มากกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และศาลสามารถนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้ในการวินิจฉัยคดีได้โดยตรง ทำให้การอำนวยความสะดวกมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของคู่สัญญาจากการต้อง นำสืบอนุสัญญา CISG หรือกฎหมายของประเทศอื่นของศาล อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประเทศคู่ค้าของไทย จากการที่มีกฎหมายกลางที่เป็นมาตรฐานเดียวกับนานาประเทศ ตลอดจนเป็นโอกาสในการพัฒนากฎหมายภายใน ของไทยให้เท่าเทียมกับมาตรฐานสากล รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถและสร้างองค์ความรู้ของนักกฎหมาย ไทยในเรื่องดังกล่าวด้วย

จากการที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมรับเป็น หน่วยงานหลักในการดำเนินการเกี่ยวกับร่างกฎหมายนี้ และดำเนินการจัดการประชุมสัมมนาร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการชี้แจงและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการของไทยเกี่ยวกับอนุสัญญา CISG รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและปัญหาหรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CISG เพื่อพิจารณาประกอบการร่างพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ต่อไป

สาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG))

อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (United Nation Convention on Contracts for the International Sale of Goods (Vienna Sales Convention) ๑๙๘๐ (CISG) ยกร่างโดย United Nation Commission on International Trade Law (UNCITRAL) ซึ่งปรับปรุงมาจาก Hague convention (๑๙๖๔) ๒ ฉบับ คือ Uniform Law on International Sale of Goods และ Uniform Law on the Formation of contracts for the International Sale of Goods อนุสัญญาเดิมฉบับแรกวางหลักเกณฑ์เพื่อความเป็นเอกภาพในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ ในเรื่องหน้าที่ ผู้ซื้อ หน้าที่ผู้ขายและการโอนความเสี่ยง ส่วนอนุสัญญาเดิมฉบับหลังพยายามที่จะแก้ปัญหาความแตกต่าง ของกฎหมายสาระบัญญัติระหว่างระบบคอมมอนลอว์และซีวิลลอว์ในเรื่องคำเสนอ คำสนอง อนุสัญญา ที่ปรับปรุงใหม่ (CISG) วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ แบบของสัญญา คำเสนอ คำสนอง หน้าที่ของผู้ขาย หน้าที่ของผู้ซื้อ การเลิกสัญญา และการบังคับใช้

อนุสัญญาว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศนี้มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๐๑ มาตรา โดยแบ่ง โครงสร้างเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะ ๑ ขอบเขตที่บังคับใช้และหลักทั่วไป	(มาตรา ๑ - ๑๓)
ลักษณะ ๒ การเกิดสัญญา	(มาตรา ๑๔ - ๒๔)
ลักษณะ ๓ การซื้อขายสินค้า	
หมวด ๑ บททั่วไป	(มาตรา ๒๕ - ๒๙)
หมวด ๒ หน้าที่ของผู้ขาย	(มาตรา ๓๐)
ส่วนที่ ๑ การส่งมอบสินค้าและเอกสาร	(มาตรา ๓๑ - ๓๔)
ส่วนที่ ๒ ความถูกต้องของสินค้าและสิทธิเรียกร้อง	
ของบุคคลภายนอก	(มาตรา ๓๕ - ๔๔)

ส่วนที่ ๓ การเยียวยาเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้ขาย	(มาตรา ๔๕ - ๕๒)
หมวด ๓ หน้าที่ของผู้ซื้อ	(มาตรา ๕๓)
ส่วนที่ ๑ การชำระราคา	(มาตรา ๕๔ - ๕๙)
ส่วนที่ ๒ การรับมอบ	(มาตรา ๖๐)
ส่วนที่ ๓ การเยียวยาเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้ซื้อ	(มาตรา ๖๑ - ๖๕)
หมวด ๔ การโอนความเสี่ยงภัย	(มาตรา ๖๖ - ๗๐)
หมวด ๕ บทบัญญัติที่ว่าด้วยหน้าที่ของผู้ซื้อและผู้ขาย	
ส่วนที่ ๑ การผิดสัญญาที่อาจคาดหมายได้และสัญญาชำระหนี้เป็นงวด	(มาตรา ๗๑ - ๗๓)
ส่วนที่ ๒ ค่าเสียหาย	(มาตรา ๗๔ - ๗๗)
ส่วนที่ ๓ ดอกเบี้ย	(มาตรา ๗๘)
ส่วนที่ ๔ ข้อยกเว้นความรับผิด	(มาตรา ๗๙ - ๘๐)
ส่วนที่ ๕ ผลแห่งการเลิกสัญญา	(มาตรา ๘๑ - ๘๔)
ส่วนที่ ๖ การดูแลรักษาสินค้า	(มาตรา ๘๕ - ๘๘)
ลักษณะ ๔ ข้อบทสุดท้าย	(มาตรา ๘๙ - ๑๐๑)

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการศึกษาความจำเป็นในการตรากฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศและได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ (CISG)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. มีบทบัญญัติทั้งหมด ๘๙ มาตรา โดยแบ่งโครงสร้างเป็น ๑๓ หมวด ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - ๑๙)

ในหมวด ๑ มีสาระสำคัญ คือ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่สัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างคู่สัญญาซึ่งมีสถานประกอบการอยู่ในรัฐต่างกันและต่างเป็นรัฐภาคีอนุสัญญา แต่พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้ (๑) การซื้อขายสินค้าซึ่งนำไปใช้ส่วนตัวหรือใช้ในครัวเรือน (๒) การขายทอดตลาด (๓) การขายในกระบวนการบังคับคดีหรือกระบวนการอื่นภายใต้อำนาจของกฎหมาย (๔) การซื้อขายหลักทรัพย์ หุ้ น ตราสารเพื่อการลงทุน ตัวเงิน เงินตราหรือตราสารเปลี่ยนมืออย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (๕) การซื้อขายเรือ ยานสะเทินน้ำสะเทินบก หรืออากาศยาน (๖) การซื้อขายกระแสไฟฟ้า

หมวด ๒ การเกิดสัญญา (มาตรา ๒๐ - ๓๐)

ในหมวด ๒ มีสาระสำคัญ คือ สัญญาเกิดขึ้นเมื่อคำสนองตอบรับคำเสนอมีผลตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าคำเสนอ คำสนอง หรือการแสดงเจตนาอื่นใดไปถึงผู้รับเมื่อได้แจ้งด้วยวาจาแก่ตัวผู้รับ หรือ ส่งโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้รับโดยตรง หรือไปยังสถานประกอบการหรือที่อยู่ทางไปรษณีย์ของผู้รับ หรือไปยังถิ่นที่อยู่ปกติของผู้รับ หากผู้รับไม่มีสถานประกอบการหรือไม่มีที่อยู่ทางไปรษณีย์ และในกรณีการบอกเลิกสัญญาจะมีผลต่อเมื่อได้บอกกล่าวแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

หมวด ๓ หน้าที่ของผู้ขาย (มาตรา ๓๑ - ๔๔)

ในหมวด ๓ มีสาระสำคัญ คือ ผู้ขายมีหน้าที่ต้องส่งมอบสินค้าและมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าตามที่กำหนดไว้ในสัญญาและพระราชบัญญัตินี้ และต้องส่งมอบสินค้าโดยปลอดจากสิทธิหรือการเรียกร้องใดๆของบุคคลภายนอก เว้นแต่ผู้ซื้อตกลงจะรับมอบสินค้าที่อยู่ภายใต้สิทธิหรือ

การเรียกร้องดังกล่าว นอกจากนี้ผู้ขายต้องรับผิดชอบตามสัญญาสำหรับความไม่ถูกต้องของสินค้าที่เกิดขึ้นในขณะที่ความเสี่ยงภัยได้โอนไปยังผู้ซื้อแม้ว่าความไม่ตรงตามข้อกำหนดดังกล่าวจะปรากฏขึ้นในภายหลัง

หมวด ๔ การเยียวยาเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้ขาย (มาตรา ๔๕ - ๕๒)

ในหมวด ๔ มีสาระสำคัญ คือ ในกรณีที่ผู้ขายไม่ชำระหนี้ตามสัญญาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ซื้ออาจใช้สิทธิหรือเรียกค่าเสียหายได้ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ หรืออาจเรียกร้องให้ผู้ขายปฏิบัติดังต่อไปนี้ (๑) ชำระหนี้ตามสัญญา (๒) ส่งสินค้าทดแทนสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา หากความไม่ตรงตามสัญญานั้นเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ (๓) ช่อมแซมสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา นอกจากนี้ผู้ซื้ออาจบอกเลิกสัญญาได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) เมื่อผู้ขายไม่ชำระหนี้ตามสัญญาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ถึงขนาดเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ หรือ (๒) ในกรณีที่ไม่มี การส่งมอบสินค้า หากผู้ขายไม่ส่งมอบสินค้าภายในระยะเวลาที่ผู้ซื้อกำหนด

หมวด ๕ หน้าที่ของผู้ซื้อ (มาตรา ๕๓ - ๖๐)

ในหมวด ๕ มีสาระสำคัญ คือ ผู้ซื้อมีหน้าที่ต้องใช้ราคาและรับมอบสินค้าตามสัญญาและตามพระราชบัญญัตินี้รวมถึงผู้ซื้อต้องดำเนินการและปฏิบัติตามแบบพิธีทั้งปวงตามสัญญาหรือกฎหมาย กฎระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถชำระราคาได้

หมวด ๖ การเยียวยาเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้ซื้อ (มาตรา ๖๑ - ๖๕)

ในหมวด ๖ มีสาระสำคัญ คือ ในกรณีที่ผู้ซื้อไม่ชำระหนี้ตามสัญญาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ขายอาจใช้สิทธิหรือเรียกค่าเสียหายได้ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ ผู้ขายอาจเรียกให้ผู้ซื้อใช้ราคา รับมอบหรือชำระหนี้อื่น นอกจากนี้ผู้ขายอาจบอกเลิกสัญญาได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) เมื่อผู้ซื้อไม่ชำระหนี้ตามสัญญาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ถึงขนาดเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ หรือ (๒) ผู้ซื้อไม่ชำระราคา ไม่รับมอบสินค้า หรือแจ้งว่าไม่ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่ผู้ขายกำหนด

หมวด ๗ การโอนความเสี่ยงภัย (มาตรา ๖๖ - ๗๐)

ในหมวด ๗ มีสาระสำคัญ คือ ในกรณีที่สัญญากำหนดให้มีการขนส่งสินค้าและไม่มีข้อกำหนดให้ผู้ขายส่งมอบสินค้า ณ สถานที่ใดโดยเฉพาะ ให้ถือว่าความเสี่ยงภัยได้โอนไปยังผู้ซื้อแล้วเมื่อผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ขนส่งรายแรกเพื่อส่งให้แก่ผู้ซื้อตามสัญญา หากผู้ขายมีหน้าที่ต้องส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ขนส่ง ณ สถานที่ที่ระบุไว้โดยเฉพาะ ให้ถือว่าความเสี่ยงภัยยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อจนกว่าจะได้ส่งมอบสินค้านั้นแก่ผู้ขนส่ง ณ สถานที่นั้น ในกรณีที่สัญญาไม่ได้กำหนดให้มีการขนส่งสินค้า ความเสี่ยงภัยโอนไปยังผู้ซื้อเมื่อผู้ซื้อเข้าถือครองสินค้า หรือในกรณีที่ผู้ซื้อไม่ได้เข้าถือครองภายในเวลาที่กำหนด ความเสี่ยงภัยย่อมโอนไปยังผู้ซื้อเมื่อสินค้านั้นอยู่ในเงื้อมมือของผู้ซื้อแล้วและผู้ซื้อผิดสัญญาโดยไม่รับมอบสินค้า

หมวด ๘ การผิดสัญญาที่อาจคาดหมายได้และสัญญาชำระหนี้เป็นงวด (มาตรา ๗๑ - ๗๓)

ในหมวด ๘ มีสาระสำคัญ คือ คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งอาจพักการชำระหนี้ของตนหากเป็นที่ประจักษ์หลังจากการทำสัญญาว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ชำระหนี้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ หรือก่อนถึงวันกำหนดชำระหนี้ตามสัญญา หากเป็นที่ชัดเจนว่าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะผิดสัญญาในสาระสำคัญ คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกสัญญาได้

ในกรณีที่สัญญาส่งมอบสินค้าเป็นงวดๆ หากคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้งวดใดอันเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกสัญญาเฉพาะงวดนั้นก็ได้ หรือในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้งวดใด เป็นเหตุให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการผิดสัญญาในสาระสำคัญในงวดต่อไปด้วย คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกสัญญาในงวดต่อไปนั้นได้โดยต้องดำเนินการภายในเวลาอันสมควร

หมวด ๙ ค่าเสียหาย

(มาตรา ๗๔ - ๗๗)

ในหมวด ๙ มีสาระสำคัญ คือ ค่าเสียหายจากการผิดสัญญาของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง ประกอบด้วยเงินจำนวนหนึ่งซึ่งเท่ากับความสูญเสีย รวมถึงค่าขาดกำไรของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอันเป็นผลมาจากการผิดสัญญานั้น ค่าเสียหายเช่นว่านี้ต้องไม่เกินความสูญเสียที่คู่สัญญาฝ่ายที่กระทำผิดสัญญาได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นในขณะทำสัญญา โดยพิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริงและเรื่องต่างๆที่คู่สัญญาฝ่ายนั้นได้รู้หรือควรจะได้รู้ถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการผิดสัญญานั้น

หมวด ๑๐ ดอกเบี้ย

(มาตรา ๗๘)

ในหมวด ๑๐ มีสาระสำคัญ คือ ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ชำระค่าหรือเงินอื่นใดที่ค้างชำระคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยในราคาหรือเงินดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการเรียกค่าเสียหาย

หมวด ๑๑ ข้อยกเว้นความรับผิด

(มาตรา ๗๙ - ๘๐)

ในหมวด ๑๑ มีสาระสำคัญ คือ คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ต้องรับผิดอันเนื่องมาจากการไม่ชำระหนี้ของตนหากพิสูจน์ได้ว่ากรณีที่ตนไม่ชำระหนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตน และตนไม่อาจคาดหมายได้ถึงเหตุดังกล่าวในขณะทำสัญญาหรือไม่อาจหลีกเลี่ยง หรือทำให้เหตุหรือผลของเหตุนั้นสิ้นไปได้ แต่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่อาจอ้างการไม่ชำระหนี้ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งหากการไม่ชำระหนี้เกิดจากการกระทำหรืองดเว้นกระทำการของตน

หมวด ๑๒ ผลแห่งการเลิกสัญญา

(มาตรา ๘๑ - ๘๔)

ในหมวด ๑๒ มีสาระสำคัญ คือ การเลิกสัญญามีผลเป็นการปลดเปลื้องคู่สัญญาจากหนี้ตามสัญญา ยกเว้นค่าเสียหายที่ต้องชำระต่อกัน และไม่กระทบต่อข้อสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาทหรือข้อสัญญาอื่นว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาภายหลังการเลิกสัญญา คู่สัญญาฝ่ายที่ได้ชำระหนี้ของตนไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วนอาจเรียกร้องให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งใช้คืนบรรดาสິงที่ตนได้จัดส่งหรือชำระให้แล้วตามสัญญา หากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างต้องใช้คืนบรรดาสິงที่ตนได้รับจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างต้องใช้คืนให้แก่กันในเวลาเดียวกัน

หมวด ๑๓ การดูแลรักษาสินค้า

(มาตรา ๘๕ - ๘๘)

ในหมวด ๑๓ มีสาระสำคัญ คือ ในกรณีที่ผู้ซื้อหรือรับมอบสินค้าล่าช้า หรือในกรณีที่การใช้ราคาและการส่งมอบสินค้าจะต้องกระทำในขณะเดียวกันแต่ผู้ซื้อไม่ชำระราคา และผู้ขายยังคงครอบครองสินค้านั้นอยู่ ผู้ขายต้องดำเนินการตามสมควรแก่กรณีเพื่อดูแลรักษาสินค้าดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ขายมีสิทธิยึดหน่วงสินค้านั้นไว้จนกว่าจะได้รับการใช้คืนค่าใช้จ่ายอันสมควรเพื่อการดังกล่าวจากผู้ซื้อ

ในกรณีที่ผู้ซื้อได้รับสินค้าและประสงค์จะใช้สิทธิตามสัญญาหรือพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิเสธสินค้านั้น ผู้ซื้อต้องดำเนินการดูแลรักษาสินค้านั้นตามสมควรแก่กรณี ทั้งนี้ ผู้ซื้อต้องมีสิทธิยึดหน่วงสินค้านั้นไว้จนกว่าจะได้รับการใช้คืนค่าใช้จ่ายอันสมควรเพื่อการดังกล่าวจากผู้ขาย

คู่สัญญาฝ่ายที่มีหน้าที่ดูแลรักษาสินค้าอาจขายสินค้านั้นโดยวิธีการที่เหมาะสมหากอีกฝ่ายล่าช้าเกินสมควรในการเข้าครอบครองสินค้า หรือรับสินค้าคืนไป หรือใช้ราคาหรือค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสินค้า โดยต้องบอกกล่าวความประสงค์ที่จะขายสินค้านั้นให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าตามสมควร คู่สัญญาฝ่ายที่ขายสินค้านั้นมีสิทธิหักเงินค่าใช้จ่ายอันสมควรในการดูแลรักษาสินค้าและการขายสินค้านั้นออกจากเงินที่ได้รับจากการขายสินค้านั้น และต้องคืนเงินที่เหลือให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

นางสาวดาเนียร วิทยากุล นิตกรชำนาญการ
กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน

ผู้รายงาน